

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1360572/1

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב ציון לודאילוז

המערערים: פלוני ופלונית (ע"י ב"כ עו"ד צבי גלר)

נגד

המשיב: פלמוני

הנדון: מעמד צד ג' הנוגע בדבר בנוגע לטענות סמכות ולעובדות; שיקולים בשאלת מינוי הפוטרופוס לדין במקביל להליך מינוי אפוטרופוס לרכוש בערכאה אחרת

החלטה

א. בהחלטה קודמת הבהרתי את הוראתי על קבלת תגובת המשיב לערעור ולבקשת המערערים במסגרתו למנות למשיב אפוטרופוס לדין.

הבהרתי בין השאר כדלהלן:

אפשר שמצבו הרפואי של המשיב מצריך כי ימונה לו אפוטרופוס (ולעניין זה נעיר כי ייתכן שאם ימונה אפוטרופוס לדין, יוכל גם הוא עצמו לטעון כי לצורך המבוקש נדרש מינוי אפוטרופוס לרכוש גם כן), ואם כך הדבר – אפשר שהמשיב עצמו גם אינו כשיר להשיב לערעור או לבקשה. אולם אין בית הדין יכול לפעול על סמך 'הנחת המבוקש' – לעת עתה אין אנו יודעים, ואף המערערים אינם טוענים בבירור כי המשיב אינו כשיר, ולא כל שכן שאינם ממציאים אסמכתה לכך. חובתנו אפוא לבקש את תגובתו בשלב ראשון ולפעול לאחר קבלתה או איי-קבלתה בשלב שני:

אם תתקבל תגובה המלמדת כי המשיב מתנגד כי ימונה לו אפוטרופוס, ודאי שלא נוכל לעשות כן ללא שיוכח כי אין הוא כשיר וללא דיון. אף מינוי מנהל עיזבון בלבד ולא אפוטרופוס או מתן הוראות אחרות בנוגע לחלוקת נכס העיזבון – לא יוכל להיעשות, אם יתנגד לכך המשיב, ללא קיום דיון שבו תישמענה עמדת המערערים ועמדת המשיב.

אם לא תתקבל תגובה כלל, ולאחר שנדע כי החלטת בית דין קמא עצמה, הערעור וההחלטה המורה על התגובה הגיעו לידי המשיב, אזי נצטרך לבחון אם משמעות העדר התגובה היא הסכמה או שמא מלמדת היא על אי-כשירותו של המשיב, שאומנם אינה הסכמה אבל מאידך גיסא ייתכן שמצדיקה היא את הבקשה למנות לו אפוטרופוס לדין.

אם כך יהיה אפשר שאכן נחליט על מינוי אפוטרופוס כזה בשלב ראשון ועל כי אותו אפוטרופוס יגיב בשם המשיב גם בנוגע לשאלה אם די במינויו לצורך המבוקש או אכן נדרש מינוי אפוטרופוס לרכוש, ואם יש הצדקה לעשות כך.

אולם תחילה וראש לכל זה היא בקשת התגובה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הוריתי כי ההחלטה ועימה גם בקשת המערערים, כתב הערעור על נספחיו, החלטת בית דין קמא וההחלטה הראשונה שבה הוריתי על תגובת המשיב ידוורו כולם הן לכתובתו של המשיב המצויה בתיק והן לבית האבות שבו הוא גר לטענת המערערים עצמם.

ב. עתה לפניי, כתוצאה של הנ"ל, בקשה – תגובה מטעמה של אשת המשיב (שלטענת המערערים מעורבת בענייניו שבזיקה להליך דגן ולא דווקא מתוך דאגה לאינטרס שלו עצמו) שבה נטען – וצורפו אסמכתאות:

כי אכן המשיב אינו כשיר;

כי מתקיים הליך בבית המשפט לענייני משפחה שתכליתו מינוי אפוטרופוס לגוף ולרכוש ובכלל זה גם לצורך מכר דירת הירושה של צורכו מבקשים המערערים את מינוי האפוטרופוס לדין – ויוער כי אף אם הצדק בטענה כי לענייניו אין צורך אלא בכך ולא במינוי אפוטרופוס לגוף ולרכוש, מכל מקום 'בכלל מאתיים – מנה' ואם אכן ימונה אפוטרופוס כמבוקש בבית המשפט אפשר וסביר שתתייתר הבקשה שלפנינו (ואם למרות זאת תעמוד בעינה מסתבר שאכן ימנה בית הדין את אותו אפוטרופוס גם כאפוטרופוס לדין לצורך הדיונים בבית הדין וראה להלן);

כי אין היא מתנגדת למכר הדירה אלא שטרם מינוי האפוטרופוס, שעולה כי לא זו בלבד שאינה מתנגדת לו אלא שביקשה אותו בעצמה בבית המשפט, אינה מוסמכת לעשות כן;

כי טענת המערערים היא שהמשיב כשיר, ולא כך הדבר;

וכי בית הדין אינו מוסמך לדון בעניין ויש לדחות לפיכך את הערעור.

לעניין הטענה בדבר הסמכות והבקשה לדחות את הערעור משום כך – דברים שעלו כבר מהאמור הבקשה שלפניי ושהוזכרו כאן לבסוף כיוון שנאמרו לכאורה על רקע כל היתר וכתוצאה שלו – אומר כי מאחר שלכולי עלמא וכאמור בדברי המבקשת עצמה אין לה לעת עתה מעמד, הרי שאין לראות בדברים תגובה לערעור ואין מקום גם להיעתר להם או לדון בהם כבקשתו של צד בהליך. מי שאינו צד בהליך אינו יכול לטעון לא לגופו של עניין ולא לשאלת הסמכות.

אולם עם זאת גם אם נראה במבקשת לעת הזאת רק 'צד ג' הנוגע בדבר ומעוניין בו אין מקום להתעלם מדבריה וודאי שלא מהעובדות העולות מהם והמגובות לכאורה באסמכתאות, וכך על אחת כמה וכמה שעה שהמערערים עצמם הציגו תמונה לא ברורה ולא טענו טענה ודאית אחרת, ולעניין זה יוער שלא בצדק כתבה המבקשת כי הללו טענו כי המשיב כשיר, שכן לא טענו כך אלא כי הדבר אינו ברור להם.

האמור בדברי המבקשת מסייע לכאורה למערערים בטענה על העדר האפשרות לקבל תגובה מהמשיב עצמו וכן לעצם הטענה בדבר הצורך למנות לו אפוטרופוס, אך מאידך גיסא מעלה הוא את השאלה מדוע ימונה אפוטרופוס לדין בידי בית הדין שעה שבבית המשפט מתנהל הליך למינוי מקיף יותר של אפוטרופוס לגוף ולרכוש? ושאלת משנה העולה בהקשר זה היא אם לא נכון יהיה כי גם אם אכן יזדקק בית הדין למנות למשיב אפוטרופוס לדין ימנה את מי שימנה בית המשפט – על יסוד הליך שכבר החל להתנהל ועל יסוד חוות דעת מקצועיות של שירותי הרווחה וכו', ומשכך: האם לא נכון יהיה להמתין לסיום ההליך בבית המשפט, ואם לא נכון יהיה אף אם יהיה מדובר במינוי מנהל עיזבון בלבד כי ימונה זה על דעתו של האפוטרופוס שימנה בית המשפט למשיב או לפחות לאחר שמיעת עמדתו?

ג. נזכיר שוב את שכתבתי בהחלטה הקודמת ונשיב תוך כדי דיבור על השאלות שעלו שם:

כתבתי:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

אם תתקבל תגובה המלמדת כי המשיב מתנגד כי ימונה לו אפוטרופוס, ודאי שלא נוכל לעשות כן ללא שיוכח כי אין הוא כשיר וללא דיון. אף מינוי מנהל עיזבון בלבד ולא אפוטרופוס או מתן הוראות אחרות בנוגע לחלוקת נכס העיזבון – לא יוכל להיעשות, אם יתנגד לכך המשיב, ללא קיום דיון שבו תישמענה עמדת המערערים ועמדת המשיב.

תגובה כאמור לא התקבלה. הבקשה שלפנינו אינה תגובה של המשיב, כאמור לעיל. בהמשך כתבתי:

אם לא תתקבל תגובה כלל, ולאחר שנדע כי החלטת בית דין קמא עצמה, הערעור וההחלטה המורה על התגובה הגיעו לידי המשיב, אזי נצטרך לבחון, אם משמעות העדר התגובה היא הסכמה או שמא מלמדת היא על אי כשירותו של המשיב, שאומנם אינה הסכמה אבל מאידך גיסא ייתכן שמצדיקה היא את הבקשה למנות לו אפוטרופוס לדין.

ואכן כאמור לא התקבלה תגובה של המשיב, וברור גם כי העדר התגובה אינו מלמד על הסכמה של המשיב אך מלמד הוא – משבא עם ה'תגובה' שכן באה ועם צרופותיה הנזכרות לעיל – אכן על אי כשירותו של המשיב, שאולי אכן מצדיקה את מינויו של אפוטרופוס לדין וכבקשת המערערים.

אך בזיקה להמשיך דבריי התם –

אם כך יהיה, אפשר שאכן נחליט על מינוי אפוטרופוס כזה בשלב ראשון ועל כי אותו אפוטרופוס יגיב בשם המשיב גם בנוגע לשאלה אם די במינויו לצורך המבוקש או אכן נדרש מינוי אפוטרופוס לרכוש, ואם יש הצדקה לעשות כך –

יש לומר עתה לכאורה כי הדעת נותנת שאם אכן ערכאה אחרת עוסקת במינוי אפוטרופוס לרכוש אין מקום למינוי 'בשלב ראשון' על ידי בית הדין, אלא להמתנה למינויה של הערכאה האחרת, ואם זו אכן תמנה אפוטרופוס אף לגוף ולרכוש יתייחר הצורך לבחון אם אכן נדרש כזה בנוסף למינוי של אפוטרופוס לדין.

ד. נוכח כל האמור אני מורה למערערים להבהיר בתוך חמישה-עשר יום:

1. אם יש הכחשה מצידם לטיעון מהטיעונים ולאסמכתא מהאסמכתאות שעלו בבקשת אשת המשיב שלפיהם אכן מתנהל הליך מינוי אפוטרופוס בבית המשפט ושאלכן יש צורך בו.

2. אם בזיקה לאמור עדיין סבורים הם כי יש צורך במינוי אפוטרופוס לדין בבית הדין.

3. אם התשובה לשאלה הקודמת היא חיובית, אם – ומדוע – סבורים הם כי יש צורך לעשות כן טרם השלמת ההליך המקביל בבית המשפט, או אם – ומדוע – סבורים הם שהאפוטרופוס לדין שימנה בית הדין צריך להיות אחר ממי שימנה בית המשפט.

ה. עותק מהחלטה זו יועבר גם לאשת המשיב גב' [פלמונית] (לכתובתו של המשיב הרשומה בתיק שהיא כתובתה שלה גם כיום כאמור בבקשתה).

גב' [פלמונית] תעדכן את בית הדין בדבר תוצאות הליך מינוי האפוטרופוס בבית המשפט.

ניתן ביום כ"א באדר ב' התשפ"ב (24.3.2022).

הרב ציון לודאילוז

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה